

Н. А. Розенфельд
кандидат юридичних наук,
головний консультант Інституту законодавства Верховної Ради України,
Київ, Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ У ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА СТОСОВНО РОЗВИТКУ І ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ПИТАННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА УНІФІКАЦІЇ

З моменту оголошення створення і просування найбільш розвинутих країнами світу Інформаційного суспільства [1] минуло більше семи років. Ідеологія Глобального інформаційного суспільства, насамперед, базується на визнанні інформаційно-комунікаційних технологій (ІТ) одним з найбільш важливих факторів, що впливають на формування суспільства XXI сторіччя (п. 1). Серед держав-засновниць Глобального інформаційного суспільства були Великобританія, Німеччина, Італія, Канада, Російська Федерація, США, Франція та Японія.

Протягом останнього десятиріччя світова спільнота, у тому числі Європейське співтовариство застосовувало низку заходів щодо унебезпечення інформаційного суспільства від протиправних посягань, у т.ч. кібернетичних злочинів. Так, у 2001 році Рада Європи прийняла „Конвенцію про кіберзлочинність” [2], а у 2003 році — Додатковий протокол до Конвенції про кібернетичні злочинність [3], які не лише вимагали від країн-учасниць визнання на національному рівні у якості злочинів та притягнення до кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні новітніх злочинів, а й вимагали криміналізації посягань через комп’ютерні системи на інформацію персонального характеру та авторські і суміжні права [4, 5, 6, 7].

Світові глобалізаційні процеси та розвиток інформаційних відносин у світі не могли лишити в стороні Україну, інтереси та перспективні погляди якої націлені на розвиток держави, як повноцінного суб’єкта міжнародних відносин, Європейську інтеграцію та розвиток високих технологій. 23.11.2001 році Україна приєдналася до „Конвенції Ради Європи „Про кіберзлочинність” [8], у 2005 ратифікувала її [9], у 2005 році стала учасником підписання Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи Про кіберзлочинність [10], і у тому ж році ратифікувала його [11] і частково внесла до чинного законодавства України відповідні зміни і доповнення.

У 2007 році Верховною Радою України прийнятий Закон України „Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” [12], яким було затверджено Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні. У абз. 3 першого розділу Основних засад зазначено: „За цей час сформовано певні правові засади побудови інформаційного суспільства: прийнято ряд нормативно-правових актів, які, зокрема, регулюють суспільні відносини щодо створення інформаційних електронних ресурсів, захисту прав інтелектуальної власності на ці ресурси, впровадження електронного документообігу, захисту інформації”.

Натомість на практиці між положеннями вітчизняного законодавства та актів міжнародного права, ратифікованими Україною. До таких розбіжностей належать розбіжності трьох видів:

розбіжності формулювання відповідного положення та порядку його визначення;

розбіжності щодо визначення предмету і об’єкту правового регулювання;
розбіжності теоретичних підходів до визначення елементів правовідносин, які регулюються на міжнародному та національному рівні.

У зв’язку з цим необхідно звернути увагу законодавця на те, що під час ратифікації актів міжнародного права та його практичної імплементації у національне

законодавство необхідно проводити повний спектр гармонізаційних заходів, у тому числі проведення уніфікації національного законодавства і актів міжнародного права. Особливо це стосується термінології стосовно основних понять і термінів, якими регламентуються відносини інформаційного суспільства: дані та бази даних, інформація, комп’ютерна система, Internet, IT-технології (ІТ), Internet-банкінг, Internet-торгівля та інші поняття, тощо. Такі визначення, які широко використовуються у світовій практиці у конкретних значеннях, у законодавстві України не мають тотожного тлумачення, навіть, у межах однієї сфери правового регулювання. Так, наприклад, стосовно цілісного інформаційного комплексу та / або його певної частки (без визначення її розміру, або з такою) можуть застосовувати поняття: „інформація”, „дані”, „відомості”, — єдина визначені система таких предметів відсутня, хоча юридична відповідальність за правопорушення, що посягають на такі, здебільшого, встановлена.

Використані джерела:

1. *Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства від 22 червня 2000 року* // Дипломатичний вісник. — 2000. — № 8. — С 51-56.
2. *Конвенція Ради Європи Про кіберзлочинність від 23.11.2001* // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
3. *Додатковий Протокол до Конвенції Ради Європи Про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп’ютерні системи від 28.01.2003* // Офіційний вісник України. — 2006. — №31. — Стор. 29 — Ст. 2202.
4. *Конвенція Ради Європи про захист осіб стосовно автоматичної обробки даних персонального характеру від 28.01.1981* // Офіційний веб-сайт верховної ради України <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. *Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів (Паризький Акт від 24.07.1971 змінений 2.10.1979)* // Зібрання чинних міжнародних договорів України. — 2006. — №5(№№книга2). — Стор. 320. — Ст. 1247.
6. *Угода СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994* // Офіційний веб-сайт верховної ради України <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
7. *Угода ВОІВ про виконання і фонограми від 20.12.1996* // Офіційний веб-сайт верховної ради України <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
8. *Список підписань та ратифікацій Конвенції ради Європи Про кіберзлочинність від 23.11.2001 року* // Офіційний веб-сайт верховної ради України <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
9. *Закон України „Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність” № 2824-IV від 07.09.2005//Відомості Верховної Ради України — 2006. — №5-6. — Ст. 71.*
10. *Список підписань і ратифікацій Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи Про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп’ютерні системи від 28.01.2003*
11. *Закон України «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп’ютерні системи” № 23-V від 21.07.2006* // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2006. — Мс 39. — Ст. 328.
12. *Закон України „Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні в 2007-2015 роки” Ms 537-Verid 09.01.2007* // Відомості Верховної Ради України — 2007. — Мс 12. — Стор. 511. — Ст. 102.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

*Збірник тез Міжнародної наукової конференції
«Шості осінні юридичні читання»
(м. Хмельницький, 26-27 жовтня 2007 року)*

ЧАСТИНА ПЕРША:

*Теорія та історія держави і права.
Історія політичних та правових вчень.*

Філософія права.

Конституційне право.

Екологічне право.

Земельне право.

Аграрне право.

Міжнародне право.

Порівняльне правознавство.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
Видавництво Хмельницького університету
управління та права
2007

УДК 34
ББК 67.0
. А 43

А43 Актуальні проблеми юридичної науки: Збірник тез Міжнародної наукової конференції «Шості осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 26-27 жовтня 2007 року): У 3-х частинах. — Частина перша: Теорія та історія держави і права. Історія політичних та правових вчень. Філософія права. Конституційне право. Екологічне право. Земельне право. Аграрне право. Міжнародне право. Порівняльне правознавство. — Хмельницький: Видавництво Хмельницького університету управління та права, 2007. — 289 с.

ISBN 978-966-8823-13-8

У збірнику представлені кращі тези доповідей, які були оприлюднені на Міжнародній науковій конференції «Шості осінні юридичні читання», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права 26-27 жовтня 2007 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямків: «Теорія та історія держави і права», «Історія політичних та правових вчень», «Конституційне право», «Екологічне право», «Земельне право», «Аграрне право», «Міжнародне право» та «Порівняльне правознавство».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів юридичного напрямку, практичних працівників і широкий читацький загал.

**Адреса організаційного комітету:
29013, м. Хмельницький, вул. Театральна, буд. 8
тел./факс: (0382) 71-80-80
Ел. пошта: nauka@univer.km.ua
www.univer.km.ua**

Організаційний комітет Міжнародної наукової конференції «Шості осінні юридичні читання» не завжди поділяє думку учасників конференції.

В збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978-966-8823-13-8

**© Колектив авторів, 2007
© Хмельницький університет
управління та права, 2007**